

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Коста Славов Костов, д.м.

външен член на научно жури

на дисертационния труд на Христина Генчева Иванова

на тема „АКУШЕРСКА ЗДРАВНА ГРИЖА ПРИ ПРОФИЛАКТИКА НА РАК
НА МАТОЧНАТА ШИЙКА”

за присъждане на образователна и научна степен

“ДОКТОР”

Област на висше образование: 7. „Здравеопазване и спорт”

Професионално направление: 7.4. „Обществено здраве”

Научна специалност „Управление на здравните грижи”

Данни за процедурата

Със Заповед на Ректора на МУ Варна № Р 109 - 214/03.07.2019г. съм определен за член на Научно жури да изготвя становище във връзка със защита на дисертационен труд на тема: „Акушерска здравна грижа при профилактика на рак на маточната шийка „ от Христина Генчева Иванова.

Биографични данни и кариерно развитие

Христина Генчева Иванова завършва Медицински колеж гр. Шумен, специалност „ Акушерка” през 1997г., а през 2000г. придобива ОКС „ бакалавър” / Социална педагогика/ в Шуменски университет „ Еп. К. Преславски”. През 2013г. ОКС „ Магистър” – Управление на здравните грижи в МУ Варна „ Проф. д-р П. Стоянов”

Професионалната и дейност започва от 1997г до 2010г., като акушерка в МБАЛ „ д-р Беров” – ЕООД гр. Нови Пазар в родилно отделение. От 2011г. до 2015г. работи, като операционна медицинска сестра в същата болница в хирургично отделение. От 2015г. до момента е Асистент в МУ Варна „ Проф. д-р П. Стоянов” – Филиал Шумен

Характеристика, обем и структура на дисертационния труд

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд отговаря напълно на съвремените изисквания за задълбочено научно – изследователско проучване в рамките на една дисертация. Дисертационният труд съдържа 172 страници и е структуриран в пет основни глави, включващи 10 таблици, 57 фигури и 7 приложения. Библиографският списък включва 192 литературни източници, от които 79 на кирилица, 79 на латиница и 34 интернет източника. Дисертационният труд е обсъден и насочен за защита от катедрен съвет на Катедра „Здравни грижи” към МУ „Проф. д-р П. Стоянов” гр. Варна

Литературен обзор

След направения обширен литературен обзор докторантката показва задълбочено и цялостно познаване на същността и цялостното развитие на проблема, както в национален, така и в международен аспект. Прегледът на литературните източници е задълбочен, а изводите убедително аргументират избора на темата.

Докторантката обстойно разглежда заболяемостта и смъртността от карцином на РМШ в България, Европейския съюз, САЩ, Австралия, както и ролята на акушерката в промотивно – профилактичната дейност и скрининга на това заболяване.

Актуалност на дисертационния труд

Настоящата разработка разглежда един изключително актуален и значим проблем. Ракът на маточната шийка е значим проблем на общественото здраве, който изисква приоритетно внимание. Включването на акушерката в различните нива на профилактика може да доведе до намаляване броя на ежегодно диагностицираните случаи на РМШ и до откриването му в един по-ранен стадий. Освен в профилактичните изследвания и мероприятия, в които акушерката активно се включва, тя може да разпознава и отговаря на нуждите на отделните жени с цел промоция на здравето, предоставяне на информация и подкрепа. Това би довело до изработване на ясни мерки, чието предприемане и изпълнение ще доведе до излизане на страната ни от първите места по заболяемост. Докторантката ясно формулира ролята на акушерката по отношение на рисковите фактори на методите за ранно откриване и предпазване от РМШ.

Оценка на целта, задачите и методичния подход

Да се проучи ролята на акушерката при оказване на акушерски здравни грижи в профилактиката на РМШ и на тази база да се разработи съвременен модел на Акушерски профилактичен център. Основната цел и задачите са конкретно формулирани и отразяват прецизно извършената от докторантката изследователска работа. За постигане на целта докторантката си поставя осем задачи.

Обект на проучването са:

Обхванати са 805 души, разпределени в шест групи – пациентки, експерти, редови акушерки, ученички навършили 18 г., студенти от втори, трети и четвърти курс, специалност « акушерка» и майки на ученички 11-13 години.

Използвани са следните методи:

- Социологически методи: *Анкетен метод - /лице в лице /, Анкетен метод – /пряка групова, анонимна анкета/, Стандартизирано интервю, Експеримент*

- Статистически методи: *Вариационен анализ, Сравнителни анализи, Параметрични и непараметрични тестове, Графично представяне на резултатите*

Резултати и обсъждане

Дисертационният труд представя резултати, логически оформени и структурирани. Получените резултати са представени таблично и графично, а част от събрания, анализиран и обработен масив научна информация е представена в 7 приложения.

Резултатите и анализите до голяма степен потвърждават хипотезата, че използваните иновативни методи и подходи ще повишат мотивацията на акушерките за тяхното професионално развитие и последваща реализация, а оптимизирането на условията и факторите на труд ще доведат до по – висока ефективност в промоцията и профилактиката на заболяването.

Формулираните изводи, препоръки, предложения и приноси на дисертационния труд са направени на базата на собствените данни от научното проучване.

От направеното изследване и проучената достъпна литература са формулирани девет извода.

Резултатите от анализа на научното изследване показват, че повишаването на здравната култура , информираността и мотивацията на жените за участие в скринингови програми ще намали заболяемостта и смъртността от РМШ, а приложението на HPV ваксините ще намалят разпространението на РМШ. Продължаващото обучение на акушерките ще повиши

професионалните им компетенции във връзка със здравното възпитание на жените, а функционирането на АПЦ и дейностите осъществени от него ще задоволят потребностите на социално слаби, здравно неосигурени, безработни, имигранти, родители на деца от 11-18 годишна възраст. Доказана е необходимостта от въвеждане на Информационна брошура, Фиш за оценка на риска и Дневник за профилактика, които са разработени за целите на дисертационния труд.

Въз основа на получените резултати и направените изводи докторантката обуславя следните препоръки и предложения:

Към Министерство на здравеопазването:

- Преструктуриране на действащата Национална скринингова програма и делегиране на правомощията на акушерките и акушер-гинеколозите от доболнична и болнична помощ, които са пряко ангажирани с майчиното здравеопазване.
- Осигуряване на директен достъп до онко-профилактични дейности, осъществявани от акушерка в АПЦ чрез промени в съществуващата система за направления.
- Включване на ваксината за профилактика на РМШ в задължителния имунизационен календар на Република България.

Към законодателните органи:

- Признаване на автономия на акушерката и законово регламентиране на дейности, насочени към профилактика на РМШ.

Към Министерство на образованието:

- Разработване на здравни програми за ученици, насочени към рисковите фактори за РМШ и повишаване на сексуалната култура сред подрастващите.

Към медицинските университети и БАПЗГ:

- Разработване на програми за следдипломно обучение на акушерки за профилактика на РМШ.
- Провеждане на краткосрочно обучение на акушерки за профилактика на РМШ.

Заклучение

Цялостната ми оценка за дисертацията е положителна и отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в МУ – Варна.

Във връзка с всичко изложено по-горе давам с увереност положителната си оценка за представения дисертационен труд (със съответния автореферат), за постигнатите в изследването резултати и демонстрираните научни приноси. Ето защо предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор” по Научна специалност „Управление на здравните грижи” на Христина Генчева Иванова.

05.08.2019г.

Изготвил становището:.....

/проф. д-р К.Костов, дм/